

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

ärinimi: **Energate OÜ**

registrikood: 11460006

aadress: Mustamäe tee 16, Tallinn, Harju maakond 10617

telefon: +372 6191390, +372 6788630

faks: +372 6191392

e-posti aadress: hardi@energate.ee

põhitegevusala: maagaasivõrkude arendus, maagaasi jaotus ja müük

koduleht: www.energate.ee

Sisukord

Sisukord.....	2
TEGEVUSARUANNE	3
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	5
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne.....	5
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad.....	9
Lisa 1. Arvestuspõhimõtted.....	9
Lisa 2. Hinnangute kasutamine finantsaruannete koostamisel.....	19
Lisa 3. Raha.....	19
Lisa 4. Nõuded ja ettemaksed	19
Lisa 5. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	20
Lisa 6. Varud	20
Lisa 7. Tütarettevõtete aktsiad ja osad	20
Lisa 8. Materiaalne põhivara.....	21
Lisa 9. Immateriaalne põhivara.....	22
Lisa 10. Laenukohustused	22
Lisa 11. Võlad ja ettemaksed	23
Lisa 12. Tingimuslikud kohustused	23
Lisa 13. Osakapital	24
Lisa 14. Müügitulu	24
Lisa 15. Muud äritulud	25
Lisa 16. Kaubad, toore, materjal ja teenused	25
Lisa 17. Mitmesugused tegevuskulud	25
Lisa 18. Kasutusrent	25
Lisa 19. Tööjõukulud	26
Lisa 20. Seotud osapooled.....	27
Lisa 21. Finantsriskide juhtimine	28
Lisa 22. Emaettevõtte konsolideerimata finantsinformatsioon	32
Juhatuse liikmete allkirjad 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruandele.....	36
Vandeaudiitori aruanne	38

TEGEVUSARUANNE

Sissejuhatus

Energate OÜ jätkas 2018. majandusaastal oma põhitegevusega maagaasi võrkude arendamise ja maagaasi müügi ning jaotusteenuse osutamisega.

Kontserni struktuur

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud 31. detsembril 2018. aastal lõppenud majandusaasta kohta. Finantsaruanded koosnevad emaettevõtte Energate OÜ ja tema tütarettevõtete Kuldala Soojus OÜ, Raadimõisa Gaas OÜ, Dvigatel Gaas OÜ ja Bingonet OÜ finantsandmetest.

Tulud, kulud ja kasum

2018. aastal kujunes kontserni müügituluks kokku 4 790 809 eurot (2017. aastal 4 565 086 eurot). Konsolideeritud majandusaasta lõppes kontsernile -112 007 euro suuruse kahjumiga (2017. aastal 255 832 euro suuruse kasumiga). Ettevõtte müüs maagaasi 13 043 (2017. aastal 12 770) tuhat kuupmeetrit ning osutas jaotusteenust 14 154 (2017. aastal 13 465) tuhat kuupmeetrit. Müügitulust moodustas müük Eestisse 100% (2017 aastal 100%).

Ettevõtte majandusaasta kahjum on tingitud eelkõige maagaasi järsust hinnatõusust aruandeperioodil Tihe konkurents ja kehtivad lepingud klientidega ei võimalda hinnamuutustele piisava kiirusega reageerida, mille tõttu maagaasi müügi marginal on vähenenud.

Dividendipoliitika

Kontserni hetke arengufaasi arvesse võttes prognoosib juhatus, et dividende ei jaotata veel vähemalt järgneva 5 aasta jooksul.

Peamised finantssuhtarvud

	2018	2017
Müügitulu (tuh eurot)	4 791	4 565
Brutokasumi määr	20,03%	28,92%
Aruandeaasta kahjum (tuh eurot)	-112	256
Puhasrentaablus	-2,34%	5,6%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	0,64	0,78
ROA	-0,69%	2,08%
ROE	-1,25%	5,3%

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid

Brutokasumi määr (%) = brutokahjum/müügitulu * 100

Puhasrentaablus (%) = aruandeaasta kahjum/ müügitulu * 100

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara/lühiajalised kohustused

ROA (%) = aruandeaasta kahjum/ varad kokku * 100

ROE (%) = aruandeaasta kahjum/ omakapital kokku * 100

Investeeringud

Kontsern on investeerinud oma põhivaradesse 2018. aastal 212 483 eurot (2017. aastal 573 647 eurot).

Mõju keskkonnale

Tegevusega ei kaasne ettevõtte tegevuspiirkondades mõjusid keskkonnale ega ka märkimisväärsed sotsiaalseid mõjusid.

Personal

Kontsernis töötab keskmiselt 12 (2017. aastal 12) inimest, kelle palgakulud moodustasid 176 253 (2017. aastal 184 199) eurot, sealhulgas kontserni juhatuse liikmetele makstud tasud 100 666 (2017. aastal 105 721) eurot. Kontsernis on 2018. aastal kokku 7 juhatuse liiget, kellest 5 töö on tasustatud.

Eesmärgid järgmiseks majandusaastaks

Kontserni eesmärgiks järgmisel majandusaastal on jätkata tegevusega energeetika valdkonnas ning investeerida laienemisse ja maagaasiseadusest tulenevalt ka kauglugemisvõimekusega mõõte- ja andmetöötlussüsteemi ülesehitusse. Olemasolevates piirkondades tegeleme edasi maagaasivõrkude arendusega ning maagasi müügi ning võrguteenuse osutamisega.

Hardi Sui juhatuse liige

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE***Konsolideeritud finantsseisundi aruanne***

(eurodes)

	Lisa nr	31.12.2018	31.12.2017
Varad			
Käibevara			
Raha	3	285 522	568 114
Nõuded ja ettemaksed	4	1 017 878	828 175
Varud	6	893	1 621
Kokku käibevara		1 304 293	1 397 910
Põhivara			
Materiaalne põhivara	8	14 955 613	10 918 038
Immateriaalne põhivara	9	6 326	10 115
Kokku põhivara		14 961 939	10 928 153
Kokku varad		16 266 232	12 326 063
Kohustused ja omakapital			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	10	837 086	832 601
Võlad ja ettemaksed	11	1 189 534	965 858
Kokku lühiajalised kohustused		2 026 620	1 798 459
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	10	5 266 104	5 699 440
Kokku pikaajalised kohustused		5 266 104	5 699 440
Kokku kohustused		7 292 724	7 497 899
Omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	13	31 950	31 950
Kohustuslik reservkapital		3 196	3 196
Põhivara ümberhindluse reserv		10 081 320	6 058 589
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)		-1 030 951	-1 521 403
Aruandeaasta kasum (kahjum)		-112 007	255 832
Kokku omakapital		8 973 508	4 828 164
Kokku kohustused ja omakapital		16 266 232	12 326 063

Lisad lehekülgedel 9 kuni 35 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(eurodes)

	Lisa nr	2018	2017
Müügitulu	14	4 790 809	4 565 086
Muud äritulud	15	1 894	1 441
Kaubad, toore, materjal ja teenused	16	-3 831 448	-3 245 089
Mitmesugused tegevuskulud	17	-198 742	-183 442
Tööjõukulud	19	-236 032	-246 195
Põhivara kulum ja väärtuse langus	8,9	-436 048	-417 025
Muud ärikulud		-144	-130
Ärikasum (-kahjum)		90 289	474 646
Intressikulud		-202 342	-218 860
Intressitulud		46	46
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist		-112 007	255 832
Aruandeaasta kasum (kahjum)		-112 007	255 832
Muu koondkasum			
<i>Kirjeid, mida ei klassifitseerita edaspidi ümber kasumiaruandesse</i>			
Maa ja ehitiste ning masinate ja seadmete ümberhindlus	8	4 257 351	0
Aruandeperioodi muu koondkasum kokku		4 257 351	0
Aruandeperioodi koondkasum		4 145 344	255 832

Lisad lehekülgedel 9 kuni 35 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	Lisa nr	2018	2017
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)		90 289	474 646
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	8, 9	436 048	417 025
Kokku korrigeerimised		436 048	417 025
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	4	-189 703	-164 745
Varude muutus	6	728	3
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		218 209	126 587
Kokku rahavood äritegevusest		555 571	853 516
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	8, 9	-317 410	-462 780
Laekunud intressid		46	46
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-317 364	-462 734
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	10	-433 336	-222 224
Arvelduskrediidi saldo muutus	10	4 485	27 205
Makstud intressid		-91 948	-105 325
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-520 799	-300 344
Kokku rahavood		-282 592	90 438
Raha perioodi alguses	3	568 114	477 676
Raha muutus		-282 592	90 438
Raha perioodi lõpus	3	285 522	568 114

Lisad lehekülgedel 9 kuni 35 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Osakapital nimiväärtuses	Ümberhindluse reserv	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2016	31 950	6 293 209	3 196	-1 756 023	4 572 332
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	255 832	255 832
Muud muutused omakapitalis*	0	-234 620	0	234 620	0
Saldo 31.12.2017	31 950	6 058 589	3 196	-1 265 571	4 828 164
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	-112 007	-112 007
Muud muutused omakapitalis*	0	-234 620	0	234 620	0
Ümberhindlus**	0	4 257 351	0	0	4 257 351
Saldo 31.12.2018	31 950	10 081 320	3 196	-1 142 958	8 973 508

* Real "Muud muutused omakapitalis" on kajastatud põhivara ümberhindluse amortisatsiooni summa liikumine ümberhindluse reservist jaotamata kasumisse.

** Real "Ümberhindlus" on kajastatud põhivara väärtuse suurenemine, mis on saadud ümberhindluse tulemusel.

Täpsem info osakapitali kohta on esitatud lisas 13.

Lisad lehekülgedel 9 kuni 35 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Arvestuspõhimõtted

Aruandev üksus

Energate OÜ (edaspidi: "emaettevõtte") on Eestis tegutsev ettevõtte, kelle registrijärgne asukoht on Mustamäe tee 16, Tallinna linn, Harju maakond, 10617, Eesti. Energate OÜ on asutatud 16.jaanuaril 2008. aastal.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne (edaspidi: "finantsaruanded") on esitatud 31. detsembril 2018. aastal lõppenud majandusaasta kohta. Finantsaruanded koosnevad emaettevõtte Energate OÜ ja tema tütarettevõtete Kuldala Soojus OÜ, Raadimõisa Gaas OÜ, Dvigatel Gaas OÜ ja Bingonet OÜ finantsandmetest (emaettevõtte koos tütarettevõtetega edaspidi "kontsern"). Täpsem info tütarettevõtete kohta on avalikustatud lisas 7.

Kontserni peamiseks tegevusalaks on maagaasi võrkude arendamine ja maagaasi müügi ning jaotusteenuse osutamine.

2018 aastal toimus emaettevõtte omanike seas vahetus. Emaettevõtte omanikud on 50%-lise osalusega Eestis registreeritud ettevõtte BE Energia OÜ ja 50%-lise osalusega Eestis registreeritud ettevõtte Estmak Capital OÜ, kes omandas osa aruandeaastal. Täpsem informatsioon nende tehingute kohta on esitatud lisas 13.

Aruande koostamise alused

Arvestusalused

Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud vastavalt Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditele (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kasutades soetusmaksumuse meetodit, v.a juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti (näiteks kajastatakse materiaalsel põhivara ümberhindluse meetodil).

Finantsaruannete koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt ja kõikide aruandes esitatud perioodide kohta.

Energate OÜ juhatus on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande allkirjastanud avaldamiseks 06.juuni 2019 Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitavad majandusaasta aruande Energate OÜ osanikud sellekohase otsusega. Osanikel on õigus juhatuse koostatud majandusaasta aruannet mitte kinnitada ning nõuda uue aruande koostamist.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni arvestus- ja esitusvaluuta on euro. Finantsaruanded on esitatud eurodes.

Hinnangute andmine

Konsolideeritud raamatupidamisaruande koostamine vastavalt Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditele (IFRS) eeldab juhtkonnalt eelduste, hinnangute ja otsuste tegemist. Juhtkonna hinnangutel põhinevate otsustega rakendatakse arvestuspõhimõtted ja hindamisalused ning need avaldavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele. Juhtkonna hinnangud baseeruvad eelmiste perioodide kogemustel ja muudel põhjendatud asjaoludel. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, võib hilisem tegelik tulemus tehtud hinnangutest erineda.

Juhtkond vaatab hinnangud ja nende eeldused regulaarselt üle. Muudatused juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodis ja järgnevatel perioodides, mida need mõjutavad.

Valdkonnad, mis nõuavad olulisi juhtkonna hinnanguid ja otsuseid, mille mõju finantsaruannetes kajastatud summadele on oluline, on esitatud lisas 2 „Hinnangute kasutamine finantsaruannete koostamisel“.

Olulisemad arvestuspõhimõtted

Kontserni kuuluvad ettevõtted rakendavad järjepidevalt alljärgnevaid arvestuspõhimõtteid.

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on emaettevõtte ja tema tütarettevõtete finantsnäitajad konsolideeritud rida-realt. Tütarettevõtted konsolideeritakse alates kontrolli tekkimisest kuni kontrolli lõppemiseni. Kontrolli tekkimiseks loetakse omandamise kuupäeva, mil kontroll tütarettevõtte netovara ja äritegevuse läheb üle emaettevõtjale. Tütarettevõtted kasutavad oma finantsaruannete koostamisel emaettevõttega samu arvestuspõhimõtteid. Vajadusel on tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks emaettevõtte arvestuspõhimõtetele. Kontserni ettevõtete vahelistest tehingutest tekkinud nõuded, kohustused, tulud, kulud ning realiseerimata kasumid ja kahjumid on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes elimineeritud.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll (tütarettevõtte netovara ja äritegevuse üle). Üldjuhul loetakse tütarettevõtet emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiastest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat (lepingute alusel). Kui emaettevõtte omab tütarettevõttes osalust üle 50%, kuid kaotab kontrolli tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitika üle, siis klassifitseeritakse tütarettevõtte alates kontrolli lõppemise hetkest ümber sidusettevõtteks ja tema edasine kajastamine toimub kontsernis kapitaliosaluse meetodil.

Tütarettevõtte soetamist (äriühendust) kajastatakse konsolideeritud finantsaruannetes ostumeetodil. Ostumeetodil võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused (s.o omandatud netovara) arvele õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena. Positiivset firmaväärtust kajastatakse immateriaalse põhivarana ja negatiivset firmaväärtust perioodi tuluna soodusostult.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades esitatud emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) avalikustatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeeringud tütarettevõtetesse, mis on konsolideerimata põhjaruannetes kajastatud soetusmaksumuses.

Õiglase väärtuse hindamine

Kontsern kajastab maad ja ehitisi masinaid ja seadmeid ning nende põhivaragruppidega seotud lõpetamata põhivara ümberhindluse meetodil hinnates neid varasid piisava regulaarsusega õiglasesse väärtusesse. Lisaks on aastaaruande lisades avalikustatud teatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsinstrumentide õiglased väärtused.

Õiglase väärtus on hind, mida saadaks juhul, kui hindamise kuupäeval müüdaks vara või tasutaks kohustus tavapärase äritehingu käigus sõltumatute turuosaliste vahel. Vara või kohustuse õiglast

väärtust hinnatakse eeldusel, et turuosalisel lähtuvad vara või kohustuse hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Kontsern kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustused, mis on hinnatud õiglasest väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt õiglase väärtuse hierarhiale, mis on kirjeldatud allpool ning põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse määramisele tervikuna:

- Tase 1 – noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustustele;
- Tase 2 – hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- Tase 3 – hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid ei ole otseselt või kaudselt jälgitavad.

Kontsern hindab iga aruandlusperioodi lõpul, kas varad ja kohustused, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (baseerudes madalaimal sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse hindamisele tervikuna).

Raha

Rahana kajastatakse finantsseisundi aruandes ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke (v.a arvelduskrediit). Arvelduskrediiti kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Finantsvarad

Arvestuspõhimõtted kuni 31.detsember 2017.

Kontserni finantsseisundi aruandes on kajastatud nõuded ostjate vastu, viitlaekumised, ettemaksud ja muud nõuded. Kontserni finantsvarad liigituvad ainult laenu- ja nõuete kategooriasse. Laenu- ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega mittetuletisinstrumentidest finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul.

Laenu- ja nõuded võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglase väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Pärast esmast arvele võtmist kajastab kontsern laenu- ja nõuded korrigeeritud soetusmaksumuses (miinus võimalikud allahindlused), arvestades järgnevatel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil, välja arvatud lühiajaliste nõuete puhul, kui kajastatav intress on ebaoluline. Laenu- ja nõuded klassifitseeritakse finantsseisundi aruandes käibevaraks, kui nende tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast ja põhivaraks, kui nende tasumise tähtaeg on hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva.

Finantsvarade väärtuse langusest tingitud allahindlus tehakse juhul, kui on objektiivsed tõendeid, et kontsern ei suuda välja nõuda kõiki saadaolevaid summasid vastavalt nõuete algetele tingimustele, näiteks võlgniku olulised finantsraskused, pankrot või kohustuste mittetäitmine kontserni ees. Allahindluse summa on bilansilise väärtuse ja nõudest tulevikus oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuse (diskonteerituna nõude esialgse sisemise intressimääraga) vahe.

Finantsvara eemaldatakse finantsseisundi aruandest, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või kui kontsern annab tulevased rahavood ja suurema osa finantsvaradega seotud riskidest ja hüvedest üle kolmandale osapoolele.

Finantsvarade ostmise ja müüke kajastatakse tehingupäeval. Tehingupäev on kuupäev, mil kontsern võtab endale finantsvara ostmise või müümise kohustuse.

Arvestuspõhimõtted alates 01.jaanuarist 2018.

Kontserni finantsseisundi aruandes on kajastatud raha, nõuded ostjate vastu, viitlaekumised, ettemaksud ja muud nõuded. Kontserni finantsvarad liigituvad ainult varade, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kategooriasse. Varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, on finantsvara, mida hoitakse tähtajani eesmärgiga koguda lepingulist rahakäivet.

Finantsvara võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Pärast esmast arvele võtmist kajastab kontsern finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuses (miinus võimalikud allahindlused), arvestades järgnevatel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil, välja arvatud lühiajaliste nõuete puhul, kui kajastatav intress on ebaoluline. Finantsvara klassifitseeritakse finantsseisundi aruandes käibevaraks, kui nende tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast ja põhivaraks, kui nende tasumise tähtaeg on hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva.

Kontsern kajastab finantsvara, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel koheselt kahjumi, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediidikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediidikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediidikahjumit.

Finantsvara eemaldatakse finantsseisundi aruandest, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või kui kontsern annab tulevased rahavood ja suurema osa finantsvaradega seotud riskidest ja hüvedest üle kolmandale osapoolele.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval. Tehingupäev on kuupäev, mil kontsern võtab endale finantsvara ostmise või müümise kohustuse.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja tööseisundisse. Varude soetusmaksumuse arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud kajastatakse finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või netorealiseerimisväärtus.

Müügiks hoitavad põhivarad

Müügiks hoitavateks varadeks loetakse põhivara, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul ning mille puhul juhtkond on alustanud aktiivset müügitegevust ning varaobjekte pakutakse müügiks nende õiglase väärtusega realistliku hinna eest. Müügiotel varad kajastatakse bilansis käibevarana. Müügiotel varad kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud müügikulutused.

Materiaalne põhivara***Arvele võtmine ja edasine kajastamine***

Maad ja ehitisi, masinad ja seadmeid ning nende põhivaragruppidega seotud lõpetamata põhivara kajastatakse ümberhindluse meetodil: nimetatud põhivara kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist ümberhinnatud väärtuses, mis on vara õiglane väärtus ümberhindamise kuupäeval miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Hindamised viiakse läbi regulaarselt. Varasem akumulieeritud kulum elimineeritakse ümberhindluse kuupäeval ning varaobjekti senine soetusmaksumus asendatakse tema õiglase väärtusega ümberhindluse kuupäeval.

Põhivara bilansilise jääkväärtuse suurenemine ümberhindluse tulemusena kajastatakse läbi koondkasumi ja akumulieeritakse omakapitali kirjel "Ümberhindluse reserv". Selliste varaobjektide, mida on varem alla hinnatud läbi kasumiaruande, väärtuse suurenemine kajastatakse läbi kasumiaruande. Varaobjekti väärtuse langus kajastatakse läbi muu koondkasumiaruande sama objekti akumulieerunud ümberhindluse reservi ulatuses. Ülejäänud summa kajastatakse aruandeperioodi

kuludes. Kui varaobjekti väärtus suurenes ümberhindluse tulemusena, siis ümberhindluse reservi jääki vähendatakse igal järgneval perioodil proportsionaalselt varaobjekti maksumuse kuluks kandmisele ja varaobjekti bilansist eemaldamisel. Igal aastal kantakse varaobjektide esialgsete soetusmaksumuste ja ümberhinnatud väärtuste vahest tulenev kulumine erinevus finantsaruannete kirjelt "Ümberhindluse reserv" kirjele "Jaotamata kasum".

Muud materiaalsed põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses ehk soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Soetusmaksumus koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Oma tarbeks valmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb materjalikulust, otsesest tööjõukuludest, muudest vara kasutusele võtuks vajalikest kulutustest, vara tulevase demonteerimisega seotud hinnangulisest kulutustest ja laenukasutuse kuludest. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Kui materiaalse põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ning seda finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumendiga, kapitaliseeritakse sellega seotud laenukasutuse kulutused (intressid) valmistatava objekti soetusmaksumusse. Laenu kasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkinud kasumi või kahjumi moodustab müügitulu ja jääkväärtuse vahe ning see kajastatakse kasumiaruandes netosummana muude äritulude või – kulude real.

Hilisemad väljaminekud

Varaobjekti osade asendamisega seotud väljaminekud lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on tõenäoline, et kontsern saab sellest väljaminekust tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Kõik muud põhivaraga seotud väljaminekud kajastatakse kulude tegemise perioodi kuludes.

Amortisatsioon

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kantakse soetusmaksumust, sh ümberhinnatud varade soetusmaksumust, lineaarselt kuluks.

Eeldatavad eluead areandeperioodil on järgmised:

Ehitised	10-42 aastat
Muu materiaalne põhivara	3-16 aastat

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodeid, norme ja lõppväärtusi vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul. Põhivara arvelevõtmise alampiir on 320 eurot.

Immateriaalne põhivara

Firmaväärtus

Firmaväärtus tekib tütarettevõtete soetamisel. Firmaväärtus on kontserni poolt äriühenduse käigus soetatud osaluse soetusmaksumuse ja soetatud identifitseeritavate varade ning kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglase väärtuse vahe. Kui see vahe on negatiivne (negatiivne firmaväärtus), kajastatakse see kohe kasumiaruandes tuluna.

Hilisem kajastamine

Firmaväärtus kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud amortisatsioon ja vara väärtuse vähenemise kahjum. Kapitaliosaluse meetodil kajastatud investeeringute osas kajastatakse firmaväärtus investeeringu bilansilise väärtuse osana.

Tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, kontserni poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi.

Hilisem kajastamine

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena. Arvutitarkvara kulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 5 aastat.

Amortisatsioon

Amortisatsioonikulud esitatakse kasumiaruandes lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast alates kasutusele võtmise päevast.

Eeldatav eluiga Immateriaalsele põhivarale on 3-5 aastat

Varade väärtuse langus

Amortiseeritavate varade ja maa puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikku langust sündmuste või asjaolude esinemisel, mis viitavad sellele, et vara bilansiline jääkväärtus pole kaetav. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise jääkväärtusega. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline jääkväärtus ületab tema kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Väärtuse languse test viiakse läbi väikseima eristatava rahavoogusid genereeriva varade grupi suhtes. Kord alla hinnatud varade puhul korraldatakse testi igal järgmisel bilansikuupäeval.

Kasutusrent

Kontsern kui rentnik: kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses). Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksamisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste olulise rikkumise tõttu.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui ettevõttel on enne bilansipäeva toimunud sündmustest tulenev eksisteeriv kohustus (seaduslik või lepinguline); on tõenäoline, et kohustuse täitmine nõuab majanduslikke hüvesid moodustavatest ressurssidest loobumist; kuid kohustuslik summa ja lõpptähtaeg pole täpselt teada.

Eraldise kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse täitmiseks. Eraldis kajastatakse diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline. Eraldisega seotud kulu kajastatakse perioodi kasumiaruandes.

Muud kohustused, mille realiseerumine on ebatõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustuseks, on avalikustatud tingimuslike kohustustena lisades.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt põhikirjale on moodustatud kohustuslik reservkapital, mille suurus on 10% emaettevõtte osakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid osanikele.

Tulud

Arvestuspõhimõtted kuni 31.detsember 2017.

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Arvestuspõhimõtted alates 01.jaanuar 2018.

Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle. Koos müüdud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, kajastatakse eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused reeglina allokeeritakse eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid.

Liitumistasud

Liitumistasud kajastatakse tuluna siis, kui liitumisega seotud teenus on osutatud (st liitumiseks vajalik põhivara on ehitatud) ning puudub sisuline risk, et tasusid peab tagasi maksma.

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Kehtiv maksumäär alates 01.01.2015 on 20/80 väljamakstud netodividendidelt. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäär 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis on kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Kuna tulumaksu tasutakse dividendidelt, mitte kasumilt, ei teki ajutisi erinevusi maksustamisväärtuste ning varade kohustuste bilansiliste jääkväärtuste vahel, mis võiksid põhjustada edasilükkunud tulumaksuvarasid ja –kohustusi. Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne

tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Kontsern loeb seotud osapoolteks isikuid, kui üks isik omab kontrolli või olulist mõju teise isiku ärilistele otsustele.

Kontserni seotud osapooled on:

- a) osanikud;
- b) tegev- ja kõrgem juhtkond;
- c) eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Bilansipäevjärgsete sündmuste arvestuspõhimõtted.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Arvestuspõhimõtete ja esitusviiside muutused

Vigade korrigeerimine

Konsolideeritud ja emettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruandes on võrdlusandmeid korrigeeritud, sest osaliselt tarnijatele võlgu olevad põhivara soetused olid kaasatud investeerimistegevuse rahavoo kirjel „Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel“ Andmete võrdlevaks viimisel 2018 aastaga on parandatud 2017. aasta majandusaasta konsolideeritud ja emettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruande (lisa 22) järgmisi ridu:

Rea nimetus konsolideeritud rahavoogude aruandes	31.12.2017	Muutus	31.12.2017
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	237 454	-110 867	126 587
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-573 647	110 867	-462 780
Rea nimetus emettevõtte rahavoogude aruandes	31.12.2017	Muutus	31.12.2017
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	148 033	-52 534	95 499
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-326 572	52 534	-274 038

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

IFRS 9 Finantsinstrumendid: klassifitseerimine ja mõõtmine

Standard kehtestab uue finantsvarade klassifitseerimise ja mõõtmise raamistiku, finantskohustuste raamatupidamisliku kajastamise nõuded, finantsvarade allahindluse reeglistiku ja riskimaandamisarvestuse erireeglid. Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast – varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande, ja varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud

kajastamiseks õiglaselt väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

IFRS 9 kehtestab uue mudeli väärtuse languse kahjumite kajastamiseks – oodatava krediidikahjumi mudeli. See on „kolmetasandiline“ lähenemine, mille aluseks on finantsvarade krediitkvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist. Praktikast tähendavad uued reeglid seda, et ettevõtetele tuleb finantsvarade, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediidikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediidikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediidikahjumit. Mudel sisaldab lihtsustusi rendi- ja ostjatele nõuete osas.

Riskimaandamisarvestuse nõudeid muudeti, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada kas IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamisinstrumentidele, kuna standard ei käsitle hetkel makroriskimaandamisarvestust.

Anaüüs IFRS 9 esmase rakendamise mõju finantsvarade ja –kohustuste jääkväärtuste kohta			
	31.12.2017	1.01.2018	1.01.2018
	IAS 39	IFRS 9	Standardi muutuse mõju
Finantsvarad			
Raha	568 114	568 114	0
Nõuded ja ettemaksed	828 175	828 175	0
Finantskohustused			
<i>Lühiajalised finantskohustused</i>			
Laenukohustused	832 601	832 601	0
Võlad ja ettemaksed	965 858	965 858	0
<i>Pikaajalised finantskohustused</i>	5 699 440	5 699 440	0

IFRS 15 Kliendilepingutest saadav tulu

Standardiga IFRS 15 kehtestatakse 5-astmeline mudel, mida hakatakse rakendada kliendilepingutest teenitavale tulule sõltumata tegevusalast ja tulutehingu liigist. Lisaks suurenevad oluliselt avalikustamismõõdud. Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid. Muutunud standardil puudub oluline mõju finantsaruandele võrreldes eelnevalt kehtiva standardiga.

Ülejäänutel uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 1. jaanuarist 2018 aastal, ei ole olnud olulist mõju kontserni finantsaruannetele.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt järgnevaid IFRS standardite või tõlgenduste muudatusi, mis on kontsernile kohustuslikud alates 1. jaanuarist 2019 või hilisematel perioodidel:

IFRS 16 Rendilepingud (kohaldatakse 1. jaanuarist 2019, peale Euroopa Liidu heakskiitmist)

Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt. Standard avaldab mõju kasutusrendilepingutest tulenevate kulude, varade ja kohustuste kajastamisele finantsaruannetes. Juhtkonna hinnangul ei ole muutusel olulist mõju kontserni finantsaruannetele .

Muudel uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole olulist mõju kontsernile.

Lisa 2. Hinnangute kasutamine finantsaruannete koostamisel

Mitmed kontserni arvestuspõhimõtted ja avalikustamisnõuded eeldavad õiglase väärtuse määramist nii finantsvarade ja –kohustuste kui ka muude varade ja kohustuste osas. Õiglase väärtuse hindamisel on kasutatud allpool toodud meetodeid. Vajadusel on täiendav info õiglase väärtuse määramisel kasutatud eelduste kohta toodud vastavat vara või kohustust käsitlevas lisas.

Materiaalne põhivara

Põhivara objektide turuväärtuse määramisel lähtutakse asendamisega kaasnevatest väljaminekutest, mida on amortiseeritud.

Kontsern kajastab maad ja ehitisi, masinaid ja seadmeid ning nende põhivaragruppidega seotud lõpetamata põhivara ümberhindluse meetodil. Selleks hindab kontserni juhtkond regulaarselt, kas ümberhinnatud põhivarade õiglase väärtus erineb oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Ümberhinnatud põhivarade õiglase väärtuse määramisel tugineb juhtkond eksperthinnangutele, mis saadakse kas kontsernisiseselt vara kasutusväärtust testides või kontserniväliste sõltumatute hindajate abi kasutades iga 1-5 aasta jooksul.

Juhtkond on andnud hinnangu materiaalse põhivara kasulikule elueale võttes aluseks äritegevuse mahu, vastava ala kogemused ja tulevikuväljavaated. Lisas 1 on avalikustatud juhtkonna seisukoht kontserni materiaalse põhivara kasuliku eluea kohta.

Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

Ostjate vastu suunatud nõuete õiglaseks väärtuse leidmise aluseks on nõuetega seotud eeldatavate rahavoogude nüüdisväärtus, mille leidmisel on diskontomäärana kasutatud bilansipäeval kehtinud turu intressimäära. Laenu-, intressi- ja viitnõuete bilansiline väärtus on lähedane nende õiglasele väärtusele.

Lisa 3. Raha

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Sularaha kassas	1 931	1 834
Pangakontod	283 591	566 280
Kokku raha	285 522	568 114

Lisa 4. Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

Lühiajalised nõuded	Lisa nr	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded kliendilepingutest			
Nõuded ostjate vastu		1 011 920	816 607
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5	1 905	6 189
Ettemaksed		4 053	5 379
<i>Tulevaste perioodide kulud</i>		<i>4 053</i>	<i>5 379</i>
Kokku lühiajalised nõuded ja ettemaksed		1 017 878	828 175

Lisa 5. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	Lisa nr	31.12.2018	31.12.2017
Ettevõtte tulumaks		217	146
Käibemaks		37 181	17 540
Üksikisiku tulumaks		4 496	4 215
Sotsiaalmaks		8 398	7 996
Kohustuslik kogumispension		422	522
Töötuskindlustusmaksed		325	312
Aktiisimaks		98 424	69 037
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		739	712
Kokku maksuvõlad	11	150 202	100 480
Ettemaksukonto jääk	4	1 905	6 189
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad		148 297	94 291

Lisa 6. Varud

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Müügiks ostetud kaubad	893	1 621
Kokku raha	893	1 621

Lisa 7. Tütarettevõtete aktsiad ja osad

Tütarettevõtete aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtte registrikood	Tütarettevõtte nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2018	31.12.2017
11046399	Raadiomõisa Gaas OÜ	Eesti	Gaasi müük ja arendus jaot.võrkude kaudu	100	100
11175470	Kuldala Soojus OÜ	Eesti	Soojusenergia tootmine	100	100
11808461	Dvigatel Gaas OÜ	Eesti	Gaasi müük ja arendus jaot.võrkude kaudu	100	100
10827982	Bingonet OÜ	Eesti	Gaasi müük ja arendus jaot.võrkude kaudu	100	100

Lisa 8. Materiaalne põhivara

(eurodes)

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muud	Kokku Muu materiaalne põhivara	Ettemaksed põhivara eest	Kokku
Soetusmaksumus						
Saldo 31.12.2016	11 303 771	262 022	4 399	266 421	0	11 570 192
Soetused	546 794	13 507	2 606	16 113	0	562 907
Saldo 31.12.2017	11 850 565	275 529	7 005	282 534	0	12 133 099
Soetused	163 930	27 841	3 222	31 063	16 050	211 043
Mahakandmised	0	0	-666	-666	0	-666
Ümberhindluskanne	2 633 794	-16 674	0	-16 674	0	2 617 120
Saldo 31.12.2018	14 648 289	286 696	9 561	296 257	16 050	14 960 596
Akumuleeritud kulum						
Saldo 31.12.2016	-751 927	-47 555	-3 163	-50 718	0	-802 645
Aruandeperioodi kulum	-384 987	-26 623	-806	-27 429	0	-412 416
Saldo 31.12.2017	-1 136 914	-74 178	-3 969	-78 147	0	-1 215 061
Aruandeperioodi kulum	-400 604	-28 535	-1 680	-30 215	0	-430 819
Mahakandmised	0	0	666	666	0	666
Ümberhindluskanne	1 537 518	102 713	0	102 713	0	1 640 231
Saldo 31.12.2018	0	0	-4983	-4983	0	-4983
Jääkmaksumus						
Saldo 31.12.2016	10 551 844	214 467	1 236	215 703	0	10 767 547
Saldo 31.12.2017	10 713 651	201 351	3 036	204 387	0	10 918 038
Saldo 31.12.2018	14 648 289	286 696	4 578	291 274	16 050	14 955 613

Põhivara ümberhindlus

Põhivara ümberhindlus teostati 31.12.2018 (eelmine hindamine teostati 31.12.2014) seisuga. Põhivara ümberhindlust teostas HeatConsult OÜ, mille põhitegevusalaks on soojus- ja gaasivarustuse projekteerimine, kütte-, ventilatsiooni-, ja jahutussüsteemide projekteerimine, katlamajade projekteerimine ning muud insenertehnilised lahendused.

Sõltumatust eksperthinnangust lähtuvalt on juhtkond ülevaadanud kontserni põhivara ümberhindluse peamised eeldused ja teostanud arvestused seisuga 31.12.2018. Täiendav informatsioon on esitatud lisas 21..

Ümberhinnatud varade jääkväärus, mis olnuks, kui kasutusel oleks tavapärane soetusmaksumus akumuleeritud kulum meetoodika järgi:

Jääkväärtus soetusmaksumuse kulumi akumuleerimise meetoodikaga	31.12.2018	31.12.2017
Maa ja ehitised jääkväärtus	4 247 860	4 283 018
Masinad ja seadmed jääkväärtus	84 103	71 363
Kokku:	4 331 963	4 354 381

Lisa 9. Immateriaalne põhivara

(eurodes)

	Firmaväärtus	Muu immateriaalne põhivara	Kokku
Soetusmaksumus			
Saldo 31.12.2016	1 545 563	41 323	1 586 886
Soetused	0	10 740	10 740
Saldo 31.12.2017	1 545 563	52 063	1 597 626
Soetused	0	1 440	1 440
Saldo 31.12.2018	1 545 563	53 503	1 599 066
Akumuleeritud kulum			
Saldo 31.12.2016	-1 545 563	-37 339	-1 582 902
Aruandeperioodi kulum	0	-4 609	-4 609
Saldo 31.12.2017	-1 545 563	-41 948	-1 587 511
Aruandeperioodi kulum	0	-5 229	-5 229
Saldo 31.12.2018	-1 545 563	-47 177	-1 592 740
Jääkmaksumus			
Saldo 31.12.2016	0	3 984	3 984
Saldo 31.12.2017	0	10 115	10 115
Saldo 31.12.2018	0	6 326	6 326

Lisa 10. Laenukohustused

(eurodes)

	Lisa nr	31.12.2018	lühiajaline osa	pikaajaline osa	Intressimäär	Valuuta	Tähtaeg
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit		503 750	503 750	0	0,01%	euro	tähtajatu
Lühiajalised laenud kokku		503 750	503 750	0			
Pikaajalised laenud							
Pangalaen		3 444 440	333 336	3 111 104	EURIBOR +2,25%	euro	25.01.2022
Muud laenud	20	1 077 500	0	1 077 500	5,0%	euro	21.10.2026
Muud laenud	20	1 077 500	0	1 077 500	5,0%	euro	13.10.2026
Pikaajalised laenud kokku		5 599 440	333 336	5 266 104			
Laenukohustused kokku		6 103 190	837 086	5 266 104			

	Lisa nr	31.12.2017	lühiajaline osa	pikaajaline osa	Intressimäär	Valuuta	Tähtaeg
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit		499 265	499 265	0	0,01%	euro	tähtajatu
Lühiajalised laenud kokku		499 265	499 265	0			
Pikaajalised laenud							
Pangalaen		3 777 776	333 336	3 444 440	EURIBOR +2,25%	euro	25.01.2022
Muud laenud	20	1 127 500	0	1 127 500	5,0%	euro	21.10.2026
Muud laenud	20	1 127 500	0	1 127 500	5,0%	euro	13.10.2026
Pikaajalised laenud kokku		6 032 776	333 336	5 699 440			
Laenukohustused kokku		6 532 041	832 601	5 699 440			

Kontsernil on arvelduskrediidi leping limiidiga 725 000 eurot, millest seisuga 31.12.2018 on kasutatud limiit 503 750 eurot (seisuga 31.12.2017: 499 265 eurot). Arvelduskrediidi saldo suurenes 2018. aastal 4 485 euro (2017: suurenes 27 205 euro) võrra.

Saadud laenude tagasimakseid tehti 2018. aastal 433 336 eurot (2017.aastal 222 224 eurot).

Seisuga 31.12.2018 on pangalaenude ja arvelduskrediidi laenu tagatiseks seatud esimese järjekoha kommertsandid Luminor Bank AS kasuks pandisummas 5 200 000 eurot (31.12.2017: 5 200 000 eurot) ning notariaalselt tõestatud esimese järjekoha pandid laenusajaale kuuluvatele isiklikele kasutusõigustele.

Lisa 11. Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	Lisa nr	31.12.2018	31.12.2017
Ostjate ettemaksed		0	18 972
Hankijate tasumata arved		741 431	647 568
sh. kohustised seotud osapooltele	20	0	132 897
Võlad töövõtjatele		25 133	31 425
Maksuvõlad	5	150 202	100 480
Intressivõlad	20	246 922	136 550
Muud võlad		25 846	30 863
Kokku võlad ja ettemaksed		1 189 534	965 858

Lisa 12. Tingimuslikud kohustused

Osanikele makstakse dividende, kui osanikud otsustavad kasumit jaotada ja dividendide jaotamiseks on vaba omakapital. Dividende makstakse võrdeliselt osanikele kuuluvate osa nimiväärtustega, kui osanikud ei otsusta teisiti. Vastavalt pangalaenu lepingu tingimustele on piiratud dividendide ja omanike laenude põhiosa tagasimaksete summad. Need ei tohi ületada 50% eelmise majandusaasta kasumist ilma panga kirjaliku nõusolekuta.

Tingimuslik dividendide tulumaksu kohustis pärast põhivara ümberhindluse reservi amortiseerimist jaotamata kasumisse

	31.12.2018	31.12.2017
Tingimuslikud kohustised dividendidelt		
Võimalikud dividendid	7 150 690	3 834 414
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	1 787 672	958 604
Kokku tingimuslikud kohustised:	8 938 362	4 793 018

Pangalaenulepingutel summas 3 444 440 eurot (lisa 10) on vastavalt laenulepingute tingimustele laenusaaja kohustatud alates 2017. aastast täitma teatud finantssuhtarvude, nagu intressikandvate võlakohustuste suhet EBITDA-sse ja omakapitali määr, kokkulepitud taset. Kontsern on 2018. aastal rikkunud laenulepingu eritingimusi finantsnäitaja intressi kandvate võlakohustuste suhet EBIDTA-sse osas (kontsern ei ole 2017. aastal rikkunud laenulepingute eritingimusi). Laenulepingu eritingimuse rikkumine pole olnud oluline ning pank ei ole pärast lepingu rikkumise teadasaamist laenulepingut erakorraliselt üles öelnud. Juhtkond on laenulepingu kovenandi ja tegeliku finantsnäitaja erinevusest kontserni omanikke teavitanud.

Lisa 13. Osakapital

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Osakapital	31 950	31 950
Osade arv tk	2	2

2018 aastal toimus emaettevõtte omanike seas vahetus. Emaettevõtte omanikud on 50%-lise osalusega Eestis registreeritud ettevõtte BE Energia OÜ ja 50%-lise osalusega Eestis registreeritud ettevõtte Estmak Capital OÜ, kes omandas Energate OÜ osa aruandeaastal. Omaniku vahetuse käigus Energate OÜ osakapitali suurus 31 950 eurot ei muutunud.

Lisa 14. Müügitulu

(eurodes)

Kliendilepingutest saadud müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes	2018	2017
Müük Eestis	4 790 809	4 565 086
Kokku müügitulu	4 790 809	4 565 086
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Gaasi ja võrguteenuste müük	4 303 594	3 759 229
Soojusenergia tootmine ja müük	229 339	226 490
Tulud liitumistasudelt	149 879	333 441
Tulud teenuste müügist	107 997	245 926
Kokk müügitulu	4 790 809	4 565 086

Lepingute saldod on avalikustatud lisas 4.

Lisa 15. Muud äritulud

(eurodes)

	2018	2017
Trahvid, viivised ja hüvitised	1 894	1 441
Kokku muud äritulud	1 894	1 441

Lisa 16. Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2018	2017
Ostetud gaas ja võrguteenus	-3 794 447	-3 206 717
Ostetud kaubad ja teenused	-37 001	-38 372
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 831 448	-3 245 089

Lisa 17. Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	Lisa nr	2018	2017
Mitmesugused bürookulud		-10 969	-8 618
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest		-1 194	-436
Üür, rent ja kommunaalkulud	18	-27 566	-26 210
Transpordikulud	18	-40 094	-36 061
Ostetud teenused		-96 355	-96 468
Juriidilised kulud		-3 445	-832
Kindlustuskulud		-1 710	-2 365
Riigilõivud ja muud kohalikud maksud		-2 976	-3 420
Esindus ja erisoodustuskulud		-9 667	-3 577
Muud		-4 766	-5 455
Kokku mitmesugused tegevuskulud		-198 742	-183 442

Lisa 18. Kasutusrent

(eurodes)

Tulevaste mittekatestatavate lepingute rendimaksete miinimumsummad seisuga 31.12.2018

	Lepingute tähtaeg	1.aasta	1-5.aasta	üle 5.aasta
Renditasud autod 2 tükki	31.08.2021	3 953	6 588	0
Renditasud ruumide rent	19.12.2021	14 985	29 970	0
Kokku tulevased rendimaksed		18 938	36 558	0

Tulevaste mittekatestatavate lepingute rendimaksete miinimumsummad seisuga 31.12.2017

	Lepingute tähtaeg	1.aasta	1-5.aasta	üle 5.aasta
Renditasud autod 2 tükki	31.08.2021	3 953	10 541	0
Renditasud ruumide rent	28.11.2018	12 192	0	0
Kokku tulevased rendimaksed		16 145	10 541	0

Katkestatavad ja mittekatestatavad kasutusrendi kulud

	2018	2017
Renditasud autod	18 490	18 484
Renditasud ruumide rent	13 292	12 791
Kokku kasutusrendi kulud	31 782	31 275

Lisa 19. Tööjõukulud

(eurodes)

	2018	2017
Palgakulu	-176 253	-184 199
Sotsiaalmaksud	-59 779	-61 996
Kokku tööjõukulud	-236 032	-246 195
Töötajate keskmine arv taandatud täisööajale	12	12
Keskmine töötajate arv töötamise liikide lõikes:		
Töölepingu alusel töötav isik	5	5
Juriidilise isiku juhtumis- või kontrollorgani liige	7	7

Lisa 20. Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohuslase osanikud	BE Energia OÜ	Estmak Capital OÜ
Riik, kus aruandekohustuslase enamusosanik on registreeritud	Eesti	Eesti
Osaluse määr	50%	50%

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2018		31.12.2017	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted (lisa 10, 11)	0	2 407 922	0	2 397 550
Tegev- kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted (lisa 11)	0	0	0	132 897

2018	Juhtimisteenuste ostud	Põhivara ostud	Muud ostud	Saadud laenude tagasimaksed
Tegev- kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	0	0	14 726	0
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted.	60 000	0	0	100 000
2017	Juhtimisteenuste ostud	Põhivara ostud	Muud ostud	Saadud laenude tagasimaksed
Tegev- kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	0	491 734	13 200	0
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted.	60 000	0	0	0

Seotud osapoolte kohustused on pikaajalised ja tagatisteta.

Omanike laenudelt arvestati 2018 aastal intresse 110 394 eurot (2017 aastal 113 535 eurot)

31.12.2018.a. seisuga on omanike laenu jääk 2 155 000 eurot ja väljamaksmata intressijääk seisuga 246 922 eurot.

Kontsernis on kokku 2018. aastal oli 7 juhatuse liiget, kellest 5 töö oli tasustatud.

Juhatusel liikmetele makstud tasud kokku olid 100 666 (2017.aastal 105 721) eurot.

Lisa 21. Finantsriskide juhtimine

Oma igapäevases tegevuses puutub kontsern kokku erinevate riskidega, mille juhtimine on oluline ning lahutamatu osa kontserni äritegevusest. Organisatsiooni võime identifitseerida, mõõta ning kontrollida erinevaid riske on oluliseks sisendiks kogu ettevõtte kasumlikkusele. Risk on kontserni juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest. Peamised riskifaktorid on: tururisk (sealhulgas valuutarisk ja intressirisk), krediidirisk ja likviidsusrisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on seadustest, raamatupidamisstandarditest ning organisatsiooni sisemistest regulatsioonidest ja riskipoliitikatest tulenevad nõuded. Riskide juhtimine üldisel tasandil sisaldab riskide identifitseerimist, mõõtmist ning kontrollimist.

Juhatuse hinnangul ei ole riskimuutujate mõju kasumile oluline, mille tõttu ei ole sensitiivsusanalüüsi esitatud.

Krediidirisk

Krediidirisk on finantsjuhtimise risk, kui klient või finantstehingupartner jätab täitmata oma lepingulised kohustused ja võib tekkida peamiselt kontserni nõuetest kliendi vastu. Krediidirisk sõltub peamiselt klientide majanduslikust olukorrast ja maksekäitumisest. Majandusharust ja klientide asukohariigist tulenev vältimatu riskitase ei avalda ettevõtte krediidiriskile olulist mõju.

Kontsernis on kehtestatud krediidipoliitika, mille alusel iga uue kliendi maksevõimet analüüsitakse individuaalselt majanduslikku olukorda jälgitakse pidevalt. Kliendid, kes ei vasta ettevõttes kehtivatele krediidikõlblikkuse tingimustele, võivad osta kaupa ainult ettemaksuga. Klientide võlgnevusi jälgitakse igapäevasel ja vajadusel saadetakse meeldetuletusi.

Maksimaalset krediidiriski näitab nõuete ja pangakontodel oleva raha bilansiline jääkväärtus.

Ettevõtte arveldab ja hoiustab raha Eestis asuvates pankades, millistele on antud Moody's Investor Service Inc poolt järgmised hoiuste krediitireitingu tasemed:

Raha jääk eurodes	Reiting
28 183	P-2
163 383	P-1
92 025	P-1

31.12.2018 oli nõudeid ostjate vastu 1 011 920 eurot. Juhtkonna hinnangul ei olnud bilansipäeval ettevõttel olulist krediidiriski, kuna maksetähtajaga rohkem kui 90 päeva ületanud arved puuduvad.

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg ei ole saabunud	989 765	791 734
<i>Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on saabunud, aga mida ei ole hinnatud ebatõenäoliselt laekuvateks:</i>		
sh maksetähtajaga kuni 3 kuud	22 155	24 873
sh maksetähtajaga 3-12 kuud	0	0
sh maksetähtajaga 1-5 aastat	0	0
Ostjatelt laekumata arved, mis on hinnatud ebatõenäolisteks laekumisteks	0	0
Kokku ostjate laekumata arved (lisa 4)	1 011 920	816 607

31. detsembri 2018 ja 1. jaanuari 2018 (IFRS 9 rakendamise kuupäeval) seisuga oli oodatav väärtuse langus ebaoluline.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ettevõtte ei suuda tähtaegselt täita oma finantskohustusi. Kontserni likviidsusjuhtimise eesmärgiks on kindlustada nii palju kui võimalik, et alati oleks piisav likviidsus kohustuste tähtaegseks täitmiseks. Likviidsusriski vältimiseks ja ettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamiseks koostab juhtkond detailseid rahavoogude prognoose ja planeerib hoolikalt investeringute ajagraafikut. Likviidsusriski maandamiseks kasutab ettevõtte erinevaid finantseerimise allikaid, nagu näiteks arvelduskrediit ja kontsernikonto. Kontserni juhtkond ja omanikud on teadlikud panga kovenandi rikkumisest, mis on tingitud turuolukorra järsust muutumisest. Juhtkonna hinnangul on olukord ajutine ning ettevõtte on likviidne ja jätkusuutlik. Kõigi eelduste kohaselt olukord normaliseerub järgmise 12 kuu jooksul.

Järgnev tabel näitab võlakohustuste maksetähtaegasid ilma intressimakseta:

(eurodes)

2018	Kokku võlakohustus	Maksetähtaeg 12 kuu jooksul	Maksetähtaeg 1-5 aasta jooksul
<i>Intressikandvate kohustuste jääkväärtus (lisa 10)</i>			
Laenukohustused	6 103 190	837 086	5 266 104
Kokku intressikandvate kohustuste jääkväärtus	6 103 190	837 086	5 266 104
<i>Muud finantskohustused diskonteerimata maksete alusel (lisa 11)</i>			
Ostjate ettemaksed	0	0	0
Hankijatele tasumata	741 431	741 431	0
Võlad töövõtjatele	25 133	25 133	0
Maksuvõlad	150 202	150 202	0
Intressi võlad	246 922	246 922	0
Muud võlad	25 846	25 846	0
Kokku muud finantskohustused	1 189 534	1 189 534	0
Kokku kohustused seisuga 31.12.2018	7 292 724	2 026 620	5 266 104
2017	Kokku võlakohustus	Maksetähtaeg 12 kuu jooksul	Maksetähtaeg 1-5 aasta jooksul
<i>Intressikandvate kohustuste jääkväärtus (lisa 10)</i>			
Laenukohustused	6 532 041	832 601	5 699 440
Kokku intressikandvate kohustuste jääkväärtus	6 532 041	832 601	5 699 440
<i>Muud finantskohustused diskonteerimata maksete alusel (lisa 11)</i>			
Ostjate ettemaksed	18 972	18 972	0
Hankijatele tasumata	647 568	647 568	0
Võlad töövõtjatele	31 425	31 425	0
Maksuvõlad	100 480	100 480	0
Intressi võlad	136 550	136 550	0
Muud võlad	30 863	30 863	0
Kokku muud finantskohustused	965 858	965 858	0
Kokku kohustused seisuga 31.12.2017	7 497 899	1 798 459	5 699 440

Intressirisk

Seisuga 31.12.2018 on kontsernil intressikandvaid kohustusi kokku 6 103 190 eurot (31.12.2017 seisuga 6 532 041 eurot), mis moodustab 37% (31.12.2017 seisuga 53%) ettevõtte bilansimahust. Kontserni muutuva intressiga laenukohustused võivad põhjustada prognoositud rahavoogude muutusi intressimäära muutumise tõttu. Intressirisk sõltub EURIBOR-i muutustest, sest enamuse laenukohustuse intressimäär on seotud 3 või 6 kuu EURIBOR-iga. Juhtkond on kaalunud intressiriski maandamist fikseeritud intressimäära kasutamisega, kuid peale põhjalikke arvestusi jõudis järeldusele, et intressiriski maandamise instrumentide kasutamise kulud ületaksid tõenäoliselt EURIBOR-i muutusest tekkivad võimalikud kulud ja seetõttu ei ole intressiriski maandatud.

Valuutakursi muutuste risk

Ettevõtte tegevus on suunatud kohalikule turule. Sellest tulenevalt olulist valuutariski ei esine ning seetõttu polnud 2018. aastal vajadust kasutada valuutariski maandamiseks eraldi instrumente.

Kapitali juhtimine

Kontserni juhtkonna eesmärk on säilitada tugev omakapitali osatähtsus, et hoida investorite, kreditoride ja turu usaldust ning saavutada äriplane areng. Juhtkond püüab säilitada tasakaalu laenukapitali kaasamisega saavutatava kiirema kasvu ja suurema kasumlikkuse ning eeliste ja turvalisuse vahel, mida annab usaldusväärne kapitalistruktuur.

Vastavalt äriseadustikule on ettevõtte kohustatud jälgima netovara vastavust seaduses sätestatud nõuetele, mille suuruseks on vähemalt pool osakapitalist või osakapitali minimaalne suurus 2500 eurot. Vastavalt pangalaenu lepingu tingimustele on ettevõtte kohustatud tagama omakapitalimäära 30%.

Energate OÜ netovara bilansipäeva seisuga on 2 231 287 eurot (2017. aastal 318 097 eurot), mis vastab seaduses sätestatud nõuetele.

Vastavalt Energate OÜ põhikirjale on osaühingu miinimum osakapital 31 950 eurot (2017. aastal 31 950 eurot) ja maksimumkapital 127 800 eurot (2017. aastal 127 800 eurot), mille piires võib osakapitali suurendada või vähendada ilma põhikirja muutmata.

Õiglased väärtused

Raha, nõuete ja kohustuste õiglased väärtused ei erine nende bilansilistest jääkväärtustest. Pikaajaliste laenude õiglase väärtus ei erine juhtkonna hinnangul bilansilisest jääkväärtusest, kuigi tegu on fikseeritud intressimääraga laenudega.

Õiglase väärtuse hindamise hierarhia seisuga 31.12.2018

Ümberhindlusmeetodil kajastatav põhivara – maa, ehitised, masinad ja seadmed bilansilise väärtusega 14 955 613 eurot (lisa 8) – tase 3.

Sõltumatus eksperthinnangus on kasutatud varade õiglase väärtuse leidmisel järgmisi olulisi mittejälgitavaid sisendeid:

- materjalide maksumus
- seatud isikliku kasutusõiguse lepingute maksumus
- gaasiarvestite maksumus
- gaasiregulaatorite maksumus
- projekteerimistööde maksumus
- ehitustööde maksumus

Varade hulga määramine põhines Energate OÜ käest saadud informatsioonil. See tähendab, et sõltumatu ekspert on Energate OÜ käest saanud varade andmed iga ettevõtte kohta eraldi. Lisaks on välja toodud paigaldatud/ehitatud varade täpsed kogused. Varade maksumuse hindamiseks on kasutatud konservatiivset ning reaalselt erasektori ettevõtetes kasutusel olevat meetodikat. See

tähendab, et maksumuse objektiivseks määramiseks on võetud hinnapakkumised erinevatelt teenusepakkujatelt ning maksumuse määramisel on kasutatud hinnapakkumiste keskmist väärtust.

Kohustused, mille õiglased väärtused on avalikustatud – saadud laenud 6 103 190 eurot (lisa 10) – tase 2.

Täiendav info õiglase väärtuse hierarhia tasemete kohta on esitatud lisa 1.

Lisa 22. Emaettevõtte konsolideerimata finantsinformatsioon

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, rahavoogude aruanne ning omakapitali muutuste aruanne).

Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a tütaretevõtted, mida kajastatakse emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes soetusmaksumuse meetodil.

Emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruanne

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Varad		
Käibevara		
Raha	132 237	110 749
Nõuded ja ettemaksed	1 341 944	1 162 256
Kokku käibevara	1 474 181	1 273 005
Põhivara		
Investeeringud tütaretevõtetesse	2 146 725	2 146 725
Materiaalne põhivara	6 399 537	4 523 481
Immateriaalne põhivara	6 326	10 115
Kokku põhivara	8 552 588	6 680 321
Kokku varad	10 026 769	7 953 326
Kohustused ja omakapital		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	1 522 524	1 197 451
Võlad ja ettemaksed	1 006 854	738 338
Kokku lühiajalised kohustused	2 529 378	1 935 789
Pikaajalised kohustused		
Laenukohustused	5 266 104	5 699 440
Kokku pikaajalised kohustused	5 266 104	5 699 440
Kokku kohustused	7 795 482	7 635 229
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	31 950	31 950
Kohustuslik reservkapital	3 196	3 196
Põhivara ümberhindluse reserv	4 009 989	2 198 428
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-1 830 385	-1 986 386
Aruandeaasta kasum (kahjum)	16 537	70 909
Kokku omakapital	2 231 287	318 097
Kokku kohustused ja omakapital	10 026 769	7 953 326

Emaettevõtte konsolideerimata koondkasumiaruanne

(eurodes)

	2018	2017
Müügitulu	4 081 841	3 584 223
Muud äritulud	1 155	644
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 398 788	-2 848 234
Mitmesugused tegevuskulud	-153 201	-131 706
Tööjõukulud	-149 769	-162 270
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-184 186	-173 249
Muud ärikulud	0	-3 630
Ärikasum (-kahjum)	197 052	265 778
Intressikulud	-202 342	-218 860
Intressitulud	21 827	23 991
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	16 537	70 909
Aruandeaasta kasum (kahjum)	16 537	70 909
Muu koondkasum		
<i>Kirjed, mis ei klassifitseerita edaspidi ümber kasumiaruandesse</i>		
Maa ja ehitiste ümberhindlus	1 896 653	0
Aruandeperioodi muu koondkasum kokku	1 896 653	0
Aruandeperioodi koondkasum	1 913 190	70 909

Emaettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2018	2017
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (-kahjum)	197 052	265 778
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	184 186	173 249
Kokku korrigeerimised	184 186	173 249
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-226 566	-91 260
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	204 736	95 499
Kokku rahavood äritegevusest	359 408	443 266
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-206 394	-274 038
Antud laenude tagasimaksed	52 000	29 000
Laekunud intressid	16 705	14 316
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-137 689	-230 722
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenude tagasimaksed	-433 336	-222 223
Arvelduskrediidi saldo muutus	325 073	70 996
Makstud intressid	-91 968	-105 325
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-200 231	-256 552
Kokku rahavood	-21 488	-44 008
Raha perioodi alguses	110 749	154 757
Raha muutus	21 488	-44 008
Raha perioodi lõpus	132 237	110 749

Emaettevõtte konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Osakapital nimi- väärtuses	Ümber- hindluse reserv	Kohustuslik reserv- kapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2016	31 950	2 283 520	3 196	-2 071 478	247 188
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	70 909	70 909
Muud muutused omakapitalis*	0	-85 092	0	85 092	0
Saldo 31.12.2017	31 950	2 198 428	3 196	-1 915 477	318 097
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	16 537	16 537
Muud muutused omakapitalis*	0	-85 092	0	85 092	0
ümberhindlus	0	1 896 653	0	0	1 896 653
Saldo 31.12.2018	31 950	4 009 989	3 196	-1 813 848	2 231 287

Korrigeeritud omakapitali muutuste aruanne

Saldo 31.12.2018	31 950	4 009 989	3 196	-1 813 848	2 231 287
Tütaretevõtete väärtus konsolideerimata finantsseisundi aruandes	0	0	0	-2 146 725	-2 146 725
Tütaretevõtete väärtus kapitaliosaluse meetodil	0	6 071 331	0	2 817 615	8 888 946
Kokku korrigeeritud konsolideerimata omakapital**	31 950	10 081 320	3 196	-1 142 958	8 973 508

* * Real „Muud muutused omakapitalis“ on materiaalse põhivara ümberhindluse reservi amortisatsiooni summa liikumine ümberhindluse reservist jaotamata kasumisse.

** Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital on avalikustatud äriseadustikus omakapitali kohta kehtestatud nõuetele vastavuse arvestamiseks.

Juhatusel liikmete allkirjad 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruandele

Käesolevaga kinnitan Energate OÜ 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande:

06.06.2019

Juhatusel liige

Hardi Sui

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 06.06.2019

Energate OÜ (registrikood: 11460006) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
HARDI SUI	Juhatuse liige	06.06.2019

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Energate OÜ osanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Energate OÜ ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2018 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2018 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme teatud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuriid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Mart Nõmper

Vandeauditori number 499

Rödl & Partner Audit Osühing

Auditiorettevõtja tegevusloa number 2

Tartu mnt 13, Tallinn, Harju maakond, 10145

06.06.2019

Audiitorite digitaalallkirjad

Energate OÜ (registrikood: 11460006) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MART NÖMPER	Vandeaudiitor	06.06.2019

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Gaasimüük magistraalvõrkude kaudu	35231	3247859	79.57%	Jah
Maagaasi ülekanne ja jaotus maagaasivõrgu kaudu	35221	535986	13.13%	Ei
Vee-, gaasi- ja kanalisatsioonitrasside ehitus	42211	277996	6.81%	Ei

Osanikud

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Estmak Capital OÜ	11559160	Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti	15975 EUR (Lihtomand)
BE Energia OÜ	12016519	Eesti	15975 EUR (Lihtomand)

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6191390
Faks	+372 6191392
E-posti aadress	hardi@energate.ee